

UKRAYNA 2020

GENEL BİLGİLER

COĞRAFİ KONUM

Ukrayna eski Sovyetler Birliği'ni oluşturan on beş cumhuriyet içinde Rusya Federasyonu ve Kazakistan'ın ardından yüzölçümü en büyük üçüncü ülkedir. Kuzeyde Beyaz Rusya, doğu ve kuzeydoğuda Rusya Federasyonu, kuzeybatıda Polonya, batıda Slovak Cumhuriyeti ve güneybatıda Macaristan, Romanya ve Moldova ile sınır komşusudur. Güneyinde Karadeniz ve Azak Denizi bulunmaktadır.

Ukrayna'nın %70'i alçak, %25'i yüksek ve %5'i dağlık arazidir. Ukrayna topraklarının %55'i ekilebilir arazidir. Ukrayna'da Ocak ayındaki ortalama hava sıcaklığı; kuzey doğuda -8°C, güney batıda -2°C; Kırımın güney kıyılarında +4°C'dir. Temmuz ayındaki ortalama hava sıcaklığı ise; kuzey batıda +18°C, Kırımın güney kıyılarında +24°C'dir. Yıllar itibariyle en yüksek hava sıcaklığı 36°C ila 42°C arasında, en düşük hava sıcaklığı ise -30°C ila -40°C arasında değişmektedir. Don olmayan günlerin sayısı kuzeyde 160, güneyde ise 250 gün kadardır.

Ülkede uzunluğu 100 km. den fazla 100 den fazla akarsu vardır. Bunların en büyükleri, Dinyeper, Dinyester, Güney Bug, Siverski Donets ve Tisa'dır. Bu nehirlerin hemen hepsi Karadeniz ve Azak Denizi'ne dökülür. Dinyeper gibi gemilerin yüzebileceği büyük nehirler ulaşım açısından çok önemlidir. Dinyeper nehrinin uzunluğu, 981 km.' si Ukrayna içinde olmak üzere toplam 2.300 km.dir.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Ukrayna'nın tarihi, Kiev Rusların 9. yüzyılda kurdukları kent devletine kadar uzanmaktadır. Bu devlet 13. yüzyılda Tatarlar, daha sonra da Polonya ve Litvanya tarafından işgal edilmiş, 1654 yılında Polonya'dan kaynaklanan tehdit yüzünden Ruslarla bir Anlaşma yapılmış, ancak bu Anlaşma, ülkenin tamamen Rus İmparatorluğu'nun kontrolüne geçmesine neden olmuştur. Modern Ukrayna'daki ilk bağımsızlık hareketleri, 1917-1921 yıllarında Rus İmparatorluğu'nun çökmesi ile ortaya çıkmış, çok kısa bir süre bağımsız kalan ülke, Bolşevik İhtilali'ne karşı koyamamış ve 1922 yılında SSCB'ne dahil olmuştur. Ancak, ülkenin batısı 1939 yılına kadar Polonya'nın idaresinde kalmıştır. Stalin'in devlet başkanlığı döneminde hızla sanayileşen ülke, büyük kömür ve demir rezervleri sayesinde 1930'lu yıllarda Sovyet sanayileşmesinde merkezi bir duruma gelmiştir. Büyük oranda köylü nüfusa sahip Ukrayna'da, Stalin'in 1932-1933 yıllarındaki uygulamaları sonucunda ortaya çıkan açlık felaketi nedeniyle milyonlarca kişi ölmüştür. II. Dünya Savaşı sırasında, milliyetçi akımlar önem kazanmıştır. Sovyet döneminde milliyetçilik akımının güçlü olduğu Ukrayna, 1980'li yılların sonuna kadar Komünist Parti tarafından sıkı bir kontrol altında tutulmuştur. 24 Ağustos 1991 tarihinde bağımsızlığını kazanan ve 24 bölgeden oluşan Ukrayna'nın Başkenti Kiev'dir. Ukrayna'nın özerk bölgesi olan Kırım 18 Mart 2014 tarihinde Rusya Federasyonu tarafından ilhak edilmiştir. Ayrıca, Ukrayna sanayisinin %15'ni, ihracatının %25'ni gerçekleştirdiği, kömür ve demir rezervlerine sahip Donbas bölgesinin büyük bölümünün kontrolü Rus ayrılıkçıların idaresine geçmiştir. Devlet Başkanlığı, Bakanlar Kurulu ve Parlamento, ülke yönetiminde söz sahibi olan üç temel organdır. Bağımsızlığını 1991 yılında ilan eden Ukrayna'nın Anayasası 28 Haziran 1996 tarihinde kabul edilmiştir.

DOĞAL KAYNAKLAR

Ukrayna, güçlü bir sanayi ülkesi, ağır sanayi ve metalürji kuruluşlarının yanı sıra kimya ve petrokimya endüstrisine de sahiptir. Ukrayna, ileri teknoloji (Hi-Tech) gerektiren uçak, helikopter, gemi, tank yapan hatta uzay çalışmalarına katkıda bulunan, uzay teknolojisine sahip dünyadaki 5 ülkeden biridir. Ukrayna, özellikle maden yatakları ve doğal kaynaklar açısından oldukça zengindir. Ülkede petrol ve doğal gaz rezervleri büyük ölçüde azalmış olmasına rağmen 56 bin varil/gün' lük ham petrol üretimi ve 39 trilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahip olan Ukrayna, demir cevheri, titanyum, nikel, manganez, madensel tuzlar kömür, hidroelektrik ve nükleer yakıt hammaddesi olarak diğer önemli enerji kaynaklarına da sahiptir. Ukrayna hem rezervlerinin büyüklüğü bakımından hem de aralığı bakımından dünyanın en önemli maden üreten ülkelerinden biridir. Ukrayna'nın 47.1 milyar tonluk kömür rezervi, 28 milyon ton demir cevheri, 3 milyon ton manganez cevheri, 3 milyon ton, 1,5 milyar ton tebeşir ve kireçtaşı rezervi olduğu tahmin edilmektedir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Ukrayna gelişmekte olan bir serbest piyasa ekonomisi (emerging free market) olarak tanımlanmaktadır. Ukrayna diğer BDT ÷lkelerinde olduğu gibi ağır sanayiye dayalı bir ekonomi miras devralmıştır. ÷lke ekonomisinin yeniden yapılandırılmasında ve reformlarda gecikmeler olmuş, özelleştirme ve yabancı sermaye girişi diğer BDT ÷lkelerine göre yavaş gelişmiştir. Çelik gibi emtia fiyatlarına ve dış finansmana bağımlı bir ekonomik yapıya sahip olan Ukrayna, küresel ekonomik ve mali krizden en fazla etkilenen ÷lkelerden biri olmuştur. 2013-2014 döneminde Rusya ile yaşanan ikili siyasi sorunlar ve diğer iç siyasi sorunlardan olumsuz etkilenen ekonomi 2014 yılında %6,5 ve 2015 yılında %9,7 küç÷lmüştür. ÷lkenin doğusundaki Luhansk ve Donetsk bölgelerindeki çatışmalar birer sanayi bölgesi olan Ukrayna'nın doğusundaki kesimlerde ciddi ekonomik sorunlar ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, ekonomisinin %3'lük bölümünü oluşturan Kırım'ın Rusya'ya katılması sonrasında AB'nin bu dönemde Rusya'ya uygulamaya başladığı yaptırımlar da Ukrayna'nın dış talebinde önemli sorunlar yaratmış, Rusya ile yaşanan çatışmalar ÷lkenin en önemli ticari partneriyle ilişkilerini çok düşük seviyelere indirmiştir. ÷lkenin IMF ile ilişkileri ise olumlu seyretmektedir. 2019 yılında da üç yıllık bir dönem için 5,5 milyar Dolar tutarında yeni bir Standby Anlaşması imzalanmıştır. Ukrayna ekonomisinde verimliliğin artırılması, haksız rekabetin önlenmesinin geliştirilmesi, kamusal faaliyetlerde şeffaflık ve özelleştirme iç/finans dünyasının başlıca beklentileri arasındadır.

IMF verilerine göre GSYİH 2019 yılında cari fiyatlara göre 153,9 milyar Dolar olarak gerçekleşmiş; büyüme oranı ise % 3,2 olmuştur.

DIŞ TİCARET

GENEL DURUM ÜLKENİN DIŞ TİCARETİ

*1000 Dolar	2017	2018	2019	2020
İhracat	43.428.391	47.334.680	49.853.049	49.388.093
İthalat	49.439.156	57.187.093	60.684.881	53.978.092
Hacim	92.867.547	104.521.773	110.537.930	103.366.185
Denge	-6.010.765	-9.852.413	-10.831.832	-4.589.999

2020 yılı rakamları değerlendirildiğinde Ukrayna'nın toplam diő ticaret hacminin 103 milyar dolar olduğu görülmektedir. Buna göre Ukrayna'nın ihracatı 2020 yılında 49 milyar dolar, ithalatı ise 54 milyar dolar olarak gerçekleŐmiŐtir.

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARİYLE DIŞ TİCARET

İHRAÇ ETTİğİ ÜRÜNLER * 1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
10	Hububat	7.240.558	9.633.332	9.417.292	19,07%
72	Demir ve elik	9.936.987	8.735.990	7.690.483	15,57%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	4.496.511	4.732.236	5.759.568	11,66%
26	Metal Cevherleri, Cüruf Ve Kl	3.035.253	3.590.242	4.420.742	8,95%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	2.930.412	2.772.039	2.546.419	5,16%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	1.724.306	1.692.402	1.913.911	3,88%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	1.954.150	2.563.243	1.842.435	3,73%
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı Ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	1.224.764	1.486.235	1.576.501	3,19%
44	Ağaç Ve Ahşap EŞya; Odun Kömürü	1.492.545	1.398.292	1.408.411	2,85%
73	Demir Veya elikten EŞya	1.109.875	1.041.627	877.767	1,78%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri DoldurulmuŐ EŞya; Tarifinin BaŐka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, IŐıklı Tabelalar, IŐıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	625.803	674.302	749.937	1,52%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	883.220	796.273	741.804	1,50%
02	Eter Ve Yenilen Sakatat	645.939	711.894	651.745	1,32%

GTİP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
39	Plastikler Ve Mamulleri	610.121	635.037	599.777	1,21%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	861.312	863.026	530.440	1,07%
	DİĞERLERİ	8.562.924	8.526.882	8.660.861	17,54%
	TOPLAM	47.334.680	49.853.052	49.388.093	

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	13.398.588	12.172.489	7.753.159	14,36%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	6.475.933	6.658.112	6.073.414	11,25%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	4.222.812	5.796.661	5.504.000	10,20%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	5.479.282	6.654.727	5.367.495	9,94%
30	Eczacılık Ürünleri	1.947.013	2.143.147	2.522.805	4,67%
39	Plastikler Ve Mamulleri	2.701.011	2.638.843	2.481.453	4,60%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	1.350.194	1.329.905	1.334.573	2,47%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	914.786	1.053.756	1.247.807	2,31%
72	Demir Ve Çelik	1.366.642	1.252.553	1.039.531	1,93%
40	Kauçuk ve Mamulleri	857.460	925.755	927.577	1,72%
31	Gübreler	973.569	1.197.689	841.504	1,56%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	967.880	1.099.501	820.073	1,52%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	923.461	867.514	809.087	1,50%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	526.690	673.160	794.894	1,47%
33	Uçucu Yağlar Ve Rezinoitler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	711.494	781.303	722.512	1,34%
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	549.476	644.617	680.272	1,26%
29	Organik Kimyasal Ürünler	741.403	708.269	613.405	1,14%
22	Meşrubat, Alkollü İçkiler Ve Sirke	489.583	533.060	587.440	1,09%
24	Tütün Ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	420.760	496.603	557.490	1,03%
	DİĞERLERİ	12.169.057	13.057.225	13.299.599	24,64%
	TOPLAM	57.187.094	60.684.889	53.978.090	

BAŞLICA ÜLKELER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET**İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR**

ÜLKELER	2018	2019	2020	%
Çin	2.200.142	3.590.068	7.107.290	14,39%
Polonya	3.257.237	3.294.836	3.442.564	6,97%
Rusya	3.652.428	3.242.814	2.706.729	5,48%
Türkiye	2.352.353	2.617.099	2.416.037	4,89%
Almanya	2.208.347	2.382.976	2.097.352	4,25%
Hindistan	2.175.941	2.019.966	1.971.863	3,99%
İtalya	2.631.371	2.420.676	1.930.526	3,91%
Hollanda	1.603.531	1.848.415	1.813.338	3,67%
Mısır	1.556.938	2.254.076	1.618.057	3,28%
Belarus	1.304.196	1.549.696	1.339.121	2,71%
Macaristan	1.646.045	1.562.799	1.258.719	2,55%
İspanya	1.369.890	1.499.637	1.253.134	2,54%
Romanya	932.649	1.005.591	1.086.554	2,20%
ABD	1.113.077	974.742	982.333	1,99%
Çek Cumhuriyeti	878.036	920.426	823.197	1,67%
Endonezya	616.238	733.157	733.699	1,49%
Suudi Arabistan	749.020	606.300	718.900	1,46%
Moldova	789.202	726.235	682.240	1,38%
Birleşik Krallık	584.411	628.258	667.600	1,35%
Fransa	540.668	601.018	601.651	1,22%
Irak	644.038	584.012	596.904	1,21%
Avusturya	553.192	598.318	584.423	1,18%
Belçika	603.521	680.704	577.386	1,17%
İsrail	579.994	620.076	563.069	1,14%
Bulgaristan	513.862	479.469	510.192	1,03%
DİĞERLERİ	12.278.357	12.411.698	11.305.220	22,89%
TOPLAM	47.334.684	49.853.062	49.388.098	

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

ÜLKELER	2018	2019	2020	%
Çin	7.608.356	9.203.749	8.357.191	15,48%
Almanya	5.983.332	5.983.923	5.311.665	9,84%
Rusya	8.090.391	6.984.910	4.542.936	8,42%
Polonya	3.641.876	4.103.825	4.073.191	7,55%
ABD	2.968.054	3.261.972	2.914.860	5,40%
Belarus	3.786.929	3.751.913	2.874.384	5,33%
Türkiye	1.714.302	2.344.291	2.411.715	4,47%
İtalya	2.035.128	2.072.040	2.130.028	3,95%
Fransa	1.480.705	1.652.828	1.474.013	2,73%
Macaristan	1.260.240	1.250.899	1.192.019	2,21%
İsviçre	1.645.425	1.592.643	1.164.915	2,16%

ÜLKELER	2018	2019	2020	%
Japonya	737.434	962.881	1.075.076	1,99%
Çek Cumhuriyeti	1.034.786	1.160.495	951.397	1,76%
Slovakya	525.879	651.554	873.459	1,62%
Birleşik Krallık	892.054	769.691	817.848	1,52%
Litvanya	879.136	1.143.279	811.962	1,50%
Hollanda	776.491	765.085	741.019	1,37%
İspanya	636.690	840.480	732.716	1,36%
Hindistan	616.700	741.210	721.385	1,34%
Romanya	511.105	645.420	679.724	1,26%
Avusturya	607.884	656.275	569.913	1,06%
DİĞERLERİ	9.754.198	10.145.535	9.556.679	17,70%
TOPLAM	57.187.095	60.684.898	53.978.095	

TÜRKİYE İLE TİCARET

TÜRKİYE'NİN İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTIP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
72	Demir ve Çelik	1.104.991	764.442	927.311	38,38%
10	Hububat	184.358	718.407	473.418	19,59%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	322.925	467.044	271.352	11,23%
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı Ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	130.502	229.491	185.804	7,69%
26	Metal Cevherleri, Cüruf Ve Kül	83.448	55.152	87.056	3,60%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	57.759	19.520	69.375	2,87%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	108.135	53.869	57.121	2,36%
39	Plastikler Ve Mamulleri	35.238	24.836	45.289	1,87%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	21.832	19.752	39.138	1,62%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	22.291	15.321	31.027	1,28%
	DİĞERLERİ	280.870	249.272	229.144	9,48%
	TOPLAM	2.352.349	2.617.106	2.416.035	

TÜRKİYE'NİN İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTIP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	162.406	187.910	245.062	10,16%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	156.068	187.788	228.863	9,49%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	149.891	169.135	181.113	7,51%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	16.404	71.040	157.174	6,52%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	105.724	172.301	153.251	6,35%
72	Demir Ve Çelik	92.356	151.657	125.725	5,21%
39	Plastikler Ve Mamulleri	92.094	104.823	109.394	4,54%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	66.925	116.806	107.343	4,45%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	52.944	63.442	86.673	3,59%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	48.719	54.824	83.136	3,45%

GTİP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	57.584	159.647	78.689	3,26%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	46.341	76.757	77.387	3,21%
60	Örme veya Kroşe Eşya	33.003	63.189	75.956	3,15%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	89.148	67.294	62.915	2,61%
30	Eczacılık Ürünleri	26.039	34.573	52.412	2,17%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	18.015	37.275	40.460	1,68%
40	Kauçuk ve Mamulleri	31.309	37.065	38.894	1,61%
63	Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Hazır Eşya; Takımlar; Kullanılmış Giyim Eşyası Ve Dokumaya Elverişli Maddelerden Kullanılmış Eşya; Paçavralar	18.099	26.853	28.941	1,20%
31	Gübreler	28.488	53.653	27.423	1,14%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	13.261	18.059	26.929	1,12%
20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	18.286	19.676	24.151	1,00%
	DİĞERLERİ	391.195	470.526	399.825	16,58%
	TOPLAM	1.714.299	2.344.293	2.411.716	

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

İHRACAT REJİMİ

Ukrayna'nın İhracat Prosedürleri Gümrük Kanunu'nun 15. Bölümü 82-84. maddeleri ile düzenlenmektedir. Ukrayna Gümrük Kanunu'na (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17?lang=en>) linkten ulaşmak mümkündür.

Bahse konu Kanun gereğince ihracatın başlıca şartları:

- İlgili gümrük idaresine ihraç edilen ürünlere ilişkin gerekli belgelerin sunulması
- İhraç edilen ürünlerin tüm öngörülen gümrük vergilerinin ödenmiş olması,
- Mevzuat ile öngörülen dış ekonomik faaliyetlerin tarife dışı dış ticaret politikası önlemlerinin (anti-damping tedbirleri, miktar sınırlamaları, teknik standartlar, fiyat kontrol denetimi, mali kontroller, paketlenme, etiketlenme standartları vs.) uygulanmasına ilişkin gerekliliklerin yerine getirilmesi;
- Mevzuat ile öngörülen durumlarda ürünlerin üçüncü ülkelere ihraç edilmesine yönelik ilgili izinlerin sunulmasıdır.

Ukrayna Gümrük Makamı, ihraç edilen ürünlerin ihracat yapılan noktaya iletildiğine dair teyit istememektedir. Ukrayna gümrük bölgesi dışına ihraç edilen ürünler ihracat rejimine tabi olduğu andan itibaren "Ukrayna malları" statüsünü kaybetmektedir.

İTHALAT REJİMİ

Ukrayna'nın ithalat rejimi Ukrayna Gümrük Kanunu 74. Bölümü 74-76. maddeleri ile düzenlenmektedir. Ukrayna'ya ithalatın başlıca şartları:

- İlgili gümrük idaresine ithal edilen ürünlere ilişkin belgelerin sunulması,
- İthal edilen ürünlerin gümrük vergilerini ödenmesi,
- Mevzuat ile öngörülen dış ekonomik faaliyetlerin tarife dışı dış ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasına ilişkin gerekliliklerin yerine getirilmesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

UKRAYNA'YA İTHALATI YASAK ÜRÜNLER

Ukrayna'ya ithalatı yasak ürün listesine aşağıdaki linkten ulaşmak mümkündür: (<https://www.qdpro.com.ua/document/63049>).

ELEKTRONİK GÜMRÜK BEYANNAMESİ

Gümrük işlemleri sırasında zamandan kazanmak üzere, dileyen ithalatçı elektronik ortamda gümrük beyannamesi verebilmektedir. Elektronik ortamda gümrük beyannamesi verilmesi uygulamasından faydalanabilmek için ithalatçı firmanın gümrük elektronik sistemine kayıt olmak üzere, önceden gümrük makamlarına müracaat etmesi gerekmektedir. Söz konusu sistem, sürekli olarak aynı tür malların Ukrayna'ya ithalatını gerçekleştiren firmalarımıza avantaj sağlayabilecektir.

TEK GÜMRÜK BEYANNAMESİ

Ukrayna'ya getirilen parti mal içerisinde 10'dan fazla farklı ürün bulunuyorsa, ithalatçı firma isterse, parti mal içinde bulunan bütün ürünlerden en yüksek ithalat vergisine tabi olan ürünün ithalat vergisi oranında olmak üzere, parti mal içerisinde bulunan tüm ürünler için tek gümrük beyanında bulunmasına imkan tanınmaktadır. (Örnek, çeşitli otomobil yedek parçaları aynı GTİP kodu altında beyan edilebilecektir).

ASGARİ İHRAÇ FİYATI VE ÖN İZİN UYGULAMASI

Ukrayna, bazı tarım ve hayvancılık ürünleri ile madenler ve kimyasal maddelerde asgari ihraç fiyatı ve ön izin uygulamaktadır. 2 Ekim 1999 tarihinde alınan karar gereğince ayçiçeği tohumu ihracında ihraç vergisi uygulanmaktadır. Ayrıca Ukrayna, 1 Ocak 2003 tarihinden itibaren hurda

metal ihracatında 30 Euro/ton ihraç vergisi uygulamaya başlamıştır. Buna gerekçe olarak da, Ukrayna'dan büyük miktarda hurda metal ihracatı olması, buna bağlı olarak yerli üreticilerin zaman zaman hammadde sıkıntısı yaşamaları ve üretimin durma noktasına gelmesi gösterilmektedir. Başta Türkiye ve AB olmak üzere çeşitli ülkelerden gelen tepkilere rağmen hurda metalde ihraç vergisi uygulaması devam etmiştir. Ancak, 2008 yılında DTÖ üyeliğini takiben 5 yıllık sürede belli bir takvime bağlı olarak söz konusu verginin 10 €/ton seviyesine düşürülmesi taahhüt edilmiştir. Buna rağmen halen 58 €/ton oranında ihracat vergisi uygulanmaktadır.

İTHALAT VE İHRACAT LİSANSLARINA TABİ ÜRÜNLER VE KOTALAR

Ukrayna hükümeti her yıl ithalat ve ihracat lisanslamasına tabi ürünlerin listesini oluşturur. 2020 yılında uygulanacak ithalat ve ihracat lisanslarının yanında kotalar listesi Ukrayna Bakanlar Kurulu Kararı'nda bulunabilmektedir.

(<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2019-%D0%BF>)

GÜMRÜK TARİFELERİ

Ukrayna'da uygulanan gümrük vergi oranlarına Ukrayna gümrük uygulamalarına ilişkin bilgi veri tabanından (<https://qdpro.com.ua/goodinfo>) G.T.İ.P. (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) kodunun sisteme girilmesi ile ulaşılabilecektir.

2005 yılından başlayarak DTÖ düzenlemelere uyum amacıyla pek çok ürünlerdeki gümrük vergisi oranı düşürülmüştür. 2015 yılından itibaren tüm ürünler için uygulanan ortalama gümrük vergisi oranı yaklaşık %4,9; tarım ürünleri için ortalama gümrük vergisi oranı %8,5; sanayi ürünlerinde ise %3,7'dir.

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Ukrayna standartları, "Ukrayna Araştırma, Bilim, Standardizasyon, Belgelendirme ve Kalite Araştırma ve Eğitim Merkezi" (<http://ukrndnc.org.ua>) tarafından yapılmaktadır.

Ukrayna'da akredite edilen uygunluk değerlendirme kuruluşlarının (İngilizce) veri tabanına Ukrayna Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı, Ulusal Akreditasyon Ajansının web sayfasından ulaşılabilmektedir: (<http://naau.org.ua/reyestr-akreditovanix-ooov/?lang=en>)

Ukrayna Standardizasyon Kanunu (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>) ulaşılabilmektedir. Ukrayna Ekonomi Kalkınma ve Ticaret Bakanlığı web sayfasında paylaşılan standardizasyon alanındaki mevzuat bilgileri aşağıdaki linkten elde edilebilecektir.

<http://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=38beb036-588e-4f53-8676-37ada2005572&tag=Standartizatsiia>

AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME

Gıda ürünlerinin ambalaj, paketleme ve etiketleme hususları 2639-VIII sayılı 06.12.2018 tarihli Ukrayna Parlamentosu "Tüketiciler İçin Gıda Bilgileri Kanunu" ile düzenlenmektedir.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19>

Gıda maddeleri üzerindeki etiketler aşağıdakileri hususları içermelidir:

- Ürünün adı;
- Gıda içeriği (temel içeriklerin / katkı maddelerinin / konservelerin / kokuların ve diğer maddelerin adı);
- İlgili kanunda belirtilen belirli bileşenlerin miktarı;
- Tanımlanmış ölçüm birimlerinde ürünün ağırlığı / hacmi;
- Son kullanma tarihi (veya üretim tarihi ve saklama süresi);
- Saklama koşulları;
- Kullanım şartları ve koşulları.
- Resmi ithalatçının adı, adresi ve telefon numarası;
- Şikâyetler için ele alınacak yetkili bir şirketin adı, adresi ve telefon numarası;
- Ürün grubunun seri numarası;
- Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO'lar) ve GDO'suz mallar içeren mallar buna göre etiketlenmelidir;

- Menşei Ülke;
- 100 gram ürün başına protein, karbonhidrat ve yağların ve 100 gram (100 ml) ürün başına kJ veya kcal cinsinden ifade edilen kalorilerin besin değeri ve içeriği;
- Bu tür bir ürünün tüketilmesi sağlığını etkileyebiliyorsa, belirli kategorilerdeki tüketiciler (çocuklar, hamile kadınlar, yaşlılar, sporcular, alerjik kişiler) tarafından ürün tüketimi ile ilgili uyarı bilgileri;
- Ürünün satıldığı mal ve hizmetlerin (varsa) ticari markası.

Ukrayna'da bulunan bütün gıda maddelerinin etiketlenmesinin Ukraynaca dilinde yapılması gerekmektedir. Gıda ürününün herhangi bir bileşeninde genetiği değiştirilmiş organizmalar (GDO.) mevcut ise ve herhangi bir gıda bileşeninin içinde GDO'lu kısım yüzde 0,9'u aşıyorsa ürünün etiketi üzerinde "GDO içeren" işareti bulunacaktır. Yerel veya yabancı üretimli gıda dışı ürünlerin satışı sırasında tüketici için ürün ile ilgili aşağıdaki bilgilerin verilmesi gerekmektedir (etiketin üzerinde veya ürüne eşlik eden belgelerde).

- Malın adı, satılan mal ve hizmetler için markanın adı;
- Ürünün temel özellikleri, nominal miktarı (ağırlık, hacim vb.), kullanım koşulları;
- Belirli malların kullanımına ilişkin yönetmelikleri ile düzenlenen tehlikeli maddelerin içeriği;
- Üründe genetik olarak değiştirilmiş organizmaların varlığı;
- Fiyatlar (tarife), mal alım koşulları ve kuralları;
- Üretim tarihleri;
- Saklama koşulları;
- Üreticinin garanti yükümlülükleri;
- Malların verimli ve güvenli kullanımı için kurallar ve koşullar;
- Ürünün son kullanma tarihi, son kullanma tarihinden sonra tüketicinin gerekli eylemleri ve bu eylemlerin yerine getirilmemesi durumunda ortaya çıkabilecek olası sonuçlar;
- Üreticinin adı ve yeri; ürünün tadilatını ve tüketiciden gelen şikâyetleri kabul edebilecek teknik servisini sağlayan şirketin adı, yeri
- Tüketicinin yaşamı ve sağlığı, onun mülkiyeti, çevresi için tehlikeli olabilecek durumlar açısından üretici söz konusu ürünler ile ilgili ve tüketimin olası kullanımları hakkında bilgi sunmak zorundadır

Gıda dışı ürünlerinin ambalaj, paketlenme ve etiketlenme hususları Ukrayna Bakanlar Kurulu 19.04.2007 tarihli 104 sayılı "Gıda Dışı Ürünler için Perakende Ticaret Kurallarının onaylanması üzerine" Kararı ile düzenlenmektedir.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07>